

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

II. ÚS 195/2024-34

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Petra Molnára a sudcov Petra Straku (sudca spravodajca) a Ľuboša Szigetího v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky **JUDr. Márie Veterníkovej, PhD., správca konkurznej podstaty úpadcu METRONOM s.r.o.**, Svätoplukova 31, Bratislava, zastúpenej advokátom JUDr. Eduardom Veterníkom, Viničná 20, Bernolákovo, proti uzneseniu Mestského súdu Bratislava III sp. zn. B1-6K/76/2011 z 5. decembra 2023 takto

r o z h o d o l :

1. Uznesením Mestského súdu Bratislava III sp. zn. B1-6K/76/2011 z 5. decembra 2023 **b o l o p o r u š e n é** základné právo sťažovateľky na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a podľa čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd, jej právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a podľa čl. 14 ods. 1 Medzinárodného paktu o občianskych a politických právach.
2. Uznesenie Mestského súdu Bratislava III sp. zn. B1-6K/76/2011 z 5. decembra 2023 **z r u š u j e a v e c v r a c i a** Mestskému súdu Bratislava III na ďalšie konanie.
3. Mestský súd Bratislava III **j e p o v i n n ý** nahradiť sťažovateľke trovy konania **1 099,80 eur** a zaplatiť ich jej advokátovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
4. Vo zvyšnej časti ústavnej sťažnosti **n e v y h o v u j e**.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky a skutkový stav

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 12. februára 2024 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a podľa čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“), práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a práva podľa čl. 14 ods. 1

Medzinárodného paktu o občianskych a politických právach (ďalej len „pakt“) uznesením mestského súdu označeným v záhlaví tohto nálezu. Tiež navrhuje zrušiť namietané uznesenie a priznať náhradu trov konania pred ústavným súdom.

2. Z obsahu sťažnosti a jej príloh vyplýva, že Okresný súd Bratislava I na základe návrhu dlžníka METRONOM s.r.o. (ďalej len „úpadca“) uznesením zo 7. decembra 2011 začal konkurzné konanie. V Obchodnom vestníku bolo uznesenie zverejnené 13. decembra 2011 (č. 238/2011). Za správcu konkurznej podstaty ustanovil 19. decembra 2011 sťažovateľku.

3. Sťažovateľke bola 19. septembra 2023 doručená od právneho zástupcu veriteľa ENERGOSERVIS, s.r.o. (ďalej len „veriteľ“), žiadosť o zvolanie schôdze veriteľov, na ktorom sa okrem iného malo rokovať aj o návrhu na výmenu správcu s odkazom na ustanovenie § 36 ods. 1 zákona č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácií a o zmene a doplnení niektorých zákonov s účinnosťou do 31. decembra 2011 (ďalej len „ZKR“).

4. V sídle sťažovateľky sa 17. októbra 2023 konala schôdza veriteľov. Na základe hlasovania jediného prítomného veriteľa (ENERGOSERVIS, s.r.o.) došlo k schváleniu nového správcu.

5. Mestský súd namietaným uznesením odvolal sťažovateľku z funkcie správcu a ustanovil nového správcu – Profesionálnu správcovskú kanceláriu, k.s., a to s odôvodnením, že schôdza bola uznášaniaschopná a zápisnica z jej konania obsahovala všetky zákonom ustanovené náležitosti, a preto nevidel dôvod, aby schôdza veriteľov nemohla o výmene správcu hlasovať (bod 11 a 12 namietaného uznesenia).

6. Uznesením č. k. II. ÚS 195/2024-8 zo 17. apríla 2024 prijal ústavný súd sťažnosť sťažovateľky na ďalšie konanie v celom rozsahu.

II.

Argumentácia sťažovateľky

7. Sťažovateľka poukazuje na to, že podľa § 36 ods. 1 ZKR s účinnosťou do 31. decembra 2011 ďalšia schôdza veriteľov môže rozhodnúť o výmene správcu len ak: (a) správca opakovane alebo závažne porušil povinnosti ustanovené týmto zákonom alebo (b) hlasovacie práva všetkých veriteľov sa od poslednej schôdzy veriteľov zmenili tak, že počet hlasov všetkých veriteľov sa zvýšil aspoň o 30 % alebo znížil aspoň o 30 % alebo vznikli pohľadávky, pri ktorých nebolo možné uplatniť hlasovacie právo na poslednej schôdzy veriteľov a ktoré predstavujú aspoň 30 % všetkých hlasovacích práv. Namieta, že veriteľ v žiadosti o zvolenie schôdzy neuviedol žiadny z dôvodov uvedených v § 36 ods. 1 ZKR s účinnosťou do 31. decembra 2011.

8. Rovnako namieta, že mestský súd rozhodol na základe nesprávneho predpisu – ZKR účinného až od 1. januára 2012, ktorý umožňoval výmenu správcu na základe trojštvrтинovej väčšiny všetkých hlasov veriteľov s odkazom na § 36 ods. 1 písm. c) ZKR účinného od 1. januára 2012. Poznamenala, že podľa § 206 ods. 1 ZKR účinného do 31. decembra 2011 sa konkurzy a vyrovnania vyhlásené alebo povolené pred účinnosťou tohto zákona, ako aj právne vzťahy s nimi súvisiace spravujú podľa doterajších právnych predpisov.

9. Sťažovateľka tiež namieta, že mestský súd pred vydaním namietaného uznesenia neskúmal, či boli splnené podmienky na výmenu správcu, existovali dôvody na jej odvolanie z funkcie správcu a či porušila povinnosti vyplývajúce z funkcie správcu. Na základe uvedeného sťažovateľka nadobudla presvedčenie, že z funkcie správcu bola odvolaná nezákonne.

III.

Vyjadrenie mestského súdu, zúčastnenej osoby a replika sťažovateľky

III.1. Vyjadrenie mestského súdu:

10. Zákonná sudkyňa v doručenom vyjadrení zdôraznila, že konkurz na majetok úpadcu bol vyhlásený uznesením z 23. januára 2012, ktoré nadobudlo právoplatnosť 28. januára 2012, a preto súd v konaní o výmene správcu rozhodoval podľa zákonných ustanovení účinných od 1. januára 2012, a to s poukazom na § 206 ods. 1 ZKR v znení účinnom od 1. januára 2012, podľa ktorého sa konkurzy a vyrovnania vyhlásené alebo povolené pred účinnosťou tohto zákona, ako aj právne vzťahy s nimi súvisiace spravujú podľa doterajších právnych predpisov.

11. Súd v kontexte už uvedeného zastáva názor, že ústavnou sťažnosťou napádané uznesenie je zákonné s tým, že pri rozhodovaní o výmene správcu konkurznej podstaty aplikoval účinné znenie ZKR.

III.2. Vyjadrenie zúčastnenej osoby:

12. Zúčastnená osoba (Profesionálna správcovská kancelária, k.s.) poukázala v doručenom vyjadrení na to, že zvolený postup sťažovateľky sa jej javí ako nehospodárny, keďže svoje námietky mohla a mala komunikovať so zvolávateľom schôdze veriteľov a tiež mestským súdom, a nie až následne s ústavným súdom.

13. V neskoršom doplnení nový správca doručil aj vyjadrenie veriteľa, ktorý uviedol, že k výmene správcu došlo podľa § 36 ods. 1 písm. a) ZKR (v znení účinnom do 31. decembra 2011), tzn. z dôvodu, že sťažovateľka závažne porušila povinnosti ustanovené v ZKR. Veriteľ nebol vo svojej žiadosti o zvolanie schôdze povinný uviesť zákonný dôvod, ktorý zakladal jeho oprávnenie iniciovať výmenu správcov. Relevantná je tá skutočnosť, že zákonný dôvod na výmenu správcu po materiálnej stránke existoval. V ďalšej argumentácii potom podrobne uviedol dôvody, pre ktoré je toho názoru, že sťažovateľka nepostupovala v konkurznom konaní s odbornou starostlivosťou, a preto ju bolo možné odvolať.

III.3. Replika sťažovateľky:

14. Sťažovateľka v doručenej replike poukázala na nesprávnu aplikáciu § 206 ods. 1 ZKR okresným súdom, keď správne sa vo veci sťažovateľky má aplikovať § 206a ods. 1 ZKR, podľa ktorého sa konania začaté pred 1. januárom 2012 dokončia podľa doterajších predpisov, ak odsek 2 neustanovuje inak. Dotknuté konkurzné konanie bolo začaté ešte v roku 2011 a aj sťažovateľka bola za predbežného správcu úpadcu ustanovená ešte v roku 2011. Súd musí podľa sťažovateľky pri rozhodovaní o odvolaní správcu preskúmať aj to, či sú dané zákonné

dôvody na výmenu správcu. Súd si túto svoju povinnosť nesplnil. Nikto neuviedol, ktoré zákonné povinnosti si správkyňa neplnila.

15. Zákonným predpokladom na to, aby mohla schôdza veriteľov o výmene správcu hlasovať, je uvedenie konkrétneho konania alebo nekonania správcu aj s dôkazmi tak, aby súd mohol posúdiť, či je to zákonný dôvod alebo nie. Ako z už uvedeného vidieť, žiadne dôkazy neboli navrhovateľom uvedené. Tvrdenia zúčastnenej osoby namieta a tvrdí, že vždy postupovala s odbornou starostlivosťou.

IV.

Posúdenie dôvodnosti ústavnej sťažnosti

16. Podstatou podanej ústavnej sťažnosti je posúdenie rozhodnutia mestského súdu, ktorý odvolal sťažovateľku z funkcie správcu konkurznej podstaty úpadcu, pričom sporné bolo to, či mal použiť § 36 ZKR v znení účinnom do 31. decembra 2011 alebo od 1. januára 2012.

17. Medzi stranami nebolo sporné, že v prípade, ak by bolo možné aplikovať právnu úpravu ZKR účinnú od 1. januára 2012, tak by schôdza veriteľov mala oprávnenie rozhodnúť o výmene správcu konkurznej podstaty. Zákonom č. 348/2011 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „novela“), bol totiž § 36 ods. 1 ZKR (ktorý upravuje prípady, kedy môže schôdza veriteľov rozhodnúť o výmene správcu) doplnený o písm. c), podľa ktorého tak môže schôdza veriteľov urobiť aj vtedy, keď výmenu správcu schváli trojštvrťinová väčšina hlasov všetkých veriteľov. Je zrejmé, že v tomto prípade nie je potrebné, aby schôdza veriteľov svoje rozhodnutie akokoľvek odôvodnila. Toto ustanovenie je však účinné až od 1. januára 2012.

18. Ústavný súd konštatuje, že mestský súd toto ustanovenie nesprávne aplikoval, pretože nesprávne aplikoval § 206 ods. 1 ZKR namiesto § 206a ods. 1 ZKR. Ustanovenie § 206 ods. 1 ZKR (podľa ktorého: *„Konkurzy a vyrovnania vyhlásené alebo povolené pred účinnosťou tohto zákona, ako aj právne vzťahy s nimi súvisiace sa spravujú podľa doterajších právnych predpisov.“*) nie je totiž prechodným ustanovením vo vzťahu k novele, ale prechodným ustanovením vo vzťahu k samotnému zákonu (v čase, keď bol prijatý). Pokiaľ ide o novelu, bolo potrebné aplikovať § 206a ods. 1 ZKR, podľa ktorého platí: *„Konania začaté pred 1. januárom 2012 sa dokončia podľa doterajších predpisov, ak odsek 2 neustanovuje inak.“*

19. Zrejmý je v tomto prípade rozdiel, keď § 206 ods. 1 ZKR ako hraničný bod definoval vyhlásenie alebo povolenie konkurzu alebo vyrovnania, avšak podľa § 206a ods. 1 ZKR je podstatné, kedy bolo konkurzné konanie začaté. Nebolo sporné, že začaté bolo ešte v roku 2011.

20. S ohľadom na uvedené skutočnosti ústavný súd konštatuje, že mestský súd v napadnutom uznesení aplikoval nesprávnu právnu normu, čo len potvrdil vo svojom vyjadrení, z ktorého jednoznačne vyplýva, že mestský súd neskúmal, či boli dané dôvody na odvolanie sťažovateľky z funkcie správcu konkurznej podstaty podľa § 36 ods. 1 ZKR v znení účinnom do 31. decembra 2011, a z tohto dôvodu sa k dôvodom, ktoré uvádza zúčastnená osoba (veriteľ) v doručenom vyjadrení, ústavný súd nebude nijakým spôsobom vyjadrovať. Je totiž zrejmé nesprávny záver,

že mestský súd aplikoval § 36 ods. 1 písm. a) ZKR – táto skutočnosť nevyplýva z napadnutého uznesenia ani z vyjadrenia mestského súdu.

21. Napadnutým uznesením mestského súdu došlo k porušeniu základného práva sťažovateľky na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a podľa čl. 36 ods. 1 listiny, jej práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ako aj práva podľa čl. 14 ods. 1 paktu (bod 1 výroku tohto nálezu), preto ústavný súd napadnuté uznesenie podľa čl. 127 ods. 2 ústavy a jemu zodpovedajúcemu § 133 ods. 2 a 3 písm. b) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) zrušil a vec vrátil mestskému súdu na ďalšie konanie (bod 2 výroku tohto nálezu).

22. Podľa § 134 ods. 1 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd zruší právoplatné rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah a vec vráti na ďalšie konanie, ten, kto vo veci vydal rozhodnutie, rozhodol o opatrení alebo vykonal iný zásah, je povinný vec znova prerokovať a rozhodnúť. V tomto konaní alebo postupe je viazaný právnym názorom ústavného súdu.

23. Z doručenej ústavnej sťažnosti vyplýva, že táto v petite požadovala, aby ústavný súd nálezom uložil mestskému súdu, aby sa dočasne zdržal vykonávania právoplatného rozhodnutia a aby obdobnú povinnosť určil novoustanovenému správcovi úpadcu. Uloženie týchto povinností nálezom nie je nielen potrebné, ale ani možné, pretože napadnuté rozhodnutie ústavný súd zrušil. Pokiaľ mala sťažovateľka v úmysle podať v rámci ústavnej sťažnosti návrh na vydanie dočasného opatrenia ústavným súdom ešte pred vydaním nálezu, bolo potrebné v ústavnej sťažnosti uviesť ústavnoprávnu argumentáciu, na základe ktorej by bolo možné takýto jej (v znení, v akom ho sťažovateľka predložila) neurčitý návrh posúdiť. V tejto časti ústavnej sťažnosti preto ústavný súd sťažovateľke nevyhovel (bod 4 výroku tohto nálezu).

V.

Trovy konania

24. Ústavný súd priznal sťažovateľke (§ 73 ods. 3 zákona o ústavnom súde) nárok na náhradu trov konania v celkovej sume 1 099,80 eur (bod 3 výroku tohto nálezu).

25. Pri výpočte trov právneho zastúpenia sťažovateľky vychádzal ústavný súd z § 11 ods. 3, § 13a, § 16 ods. 3, § 18 ods. 3 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“). Základná sadzba odmeny za jeden úkon právnej služby uskutočnený v roku 2024 je 343,25 eur a hodnota režijného paušálu je 13,73 eur. Základná sadzba tarifnej odmeny za jeden úkon právnej služby uskutočnený v roku 2025 je 371 eur a hodnota režijného paušálu je 14,84 eur.

26. Sťažovateľke vznikol nárok na náhradu trov konania za dva úkony právnej služby uskutočnené v roku 2024 (príprava a prevzatie zastúpenia a podanie ústavnej sťažnosti) a za jeden úkon právnej služby uskutočnený v roku 2025 (replika k vyjadreniu súdu a zúčastnenej osoby), čo celkovo predstavuje 1 099,80 eur. Ústavný súd nepriznal sťažovateľke náhradu trov konania za vyjadrenie doručené ústavnému súdu 28. mája 2024, pretože skutočnosti tam uvádzané nesúvisia s podstatou

ústavnej sťažnosti (ako už ústavný súd uviedol, to, či sťažovateľka porušila alebo neporušila svoje povinnosti správcu konkurznej podstaty, ústavný súd nie je nateraz oprávnený posudzovať).

27. Priznanú náhradu trov konania je mestský súd povinný zaplatiť na účet právneho zástupcu sťažovateľky (§ 62 zákona o ústavnom súde v spojení s § 263 ods. 1 Civilného sporového poriadku) v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 11. februára 2026

Peter Molnár
predseda senátu